

цього процесу. А це, безперечно, стане основою для створення цивілізованої системи плюралістичного громадського лобіювання. Проблематика лобіювання в публічній політиці потребує наукового осмислення як у правовому полі, так і з точки зору розвитку громадянського суспільства, зокрема, підвищення рівня політичної культури і свідомості громадян.

Список використаних джерел:

1. Лобізм – неузаконена українська реалія [Електронний ресурс] // Академія. – 03.10.2015. – Режим доступу: www.academia.org.ua/?p=622.
2. Малишенко Л. О. Специфіка лобіювання в сучасній Україні [Текст] / Л. О. Малишенко // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого: зб. наук. пр. Сер. Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – Х.: Право, 2012. – №2. – С. 260–268.
3. Truman David B. The Governmental Process: Political Interests and Public Opinion [Text] / David B. Truman. – Westport, Conn.: Greenwood Press, 1981 (originally published in 1951). – 544 p.
4. Німеччина [Текст] // Факти про Німеччину / ред. Ж. Шаян, С. Гіле; пер. В. Шелест. – Франкфурт–на–Майні: Зоціететс–Ферлаг, 2010. – 192 с.

Брик М.Р., Товариш Ю.В.

студентки,

Національний університет «Львівська політехніка»

СПІВПРАЦЯ ПОЛЬЩІ ТА ДАНІЇ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СФЕРІ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Сьогодні у двосторонній співпраці Республіки Польщі та Данії важливе місце відводиться енергетичній сфері. Відтак, у 2013 р. було підписане дансько-польське «Спільне комюніке», яке стало рушійною силою, польсько-датських відносин, насамперед, в сфері енергетики. Ця угода містить широкий спектр питань, зокрема проблеми оцифрування, трудових та соціальних справ, інноваційних та творчих галузь, територіального планування, навколишнього середовища, енергетики [2]. Відповідно до вказаного комюніке, репрезентуються три ключові проблеми, на які варто сфокусувати увагу:

1. Криза в Україні розглядається як нагадування, що Європейський Союз повинен функціонувати як одне ціле, та співпрацювати якомога тісніше у всіх сферах діяльності. Лише таким чином можливе вирішення проблем, що виникають з боку дестабілізуючих дій Росії, та допомогти Україні стабілізуватись у стійкому напрямку [2; 4]. Тому, як пріоритет виділяється підтримка України Данією та Польщею у її реформуванні та надання консультаційної допомоги. Також виділяється тісна співпраця з метою зміцнення державного потенціалу та потенціалу багатонаціонального корпусу НАТО в м. Щецині, що у Польщі, який було створено на основі загальної ініціативи Данії, Польщі та Німеччини в середині 90-х рр., для розробки

програми «Східне партнерство» і різні формати співпраці в регіоні Балтійського моря. На таких форумах акцентується увага на вдосконаленні галузевої співпраці, в тому числі в галузі енергетики, та продовження процесів лібералізації з усіма східними партнерами відповідно до встановлених правил, а також боротьба з російською пропагандою.

2. Ситуація в Україні актуалізувала енергетичну проблему для Європи. Фокусується увага на диверсифікації шляхів енергопостачання, задля зменшення залежності від домінуючих зовнішніх постачальників. Виділяється рішення Європейської Ради, щодо підтримки створення Енергетичного Союзу з перспективною кліматичною політикою, яка має п'ять вимірів, тісно взаєпов'язаних між собою. Така всеосяжна стратегія може бути успішною лише у випадку спільної співпраці на всіх рівнях ЄС, регіональному, національному та місцевому. Високий рівень енергетичної безпеки є вкрай необхідним для європейських громадян та компаній, адже визначальним чинником енергетичної безпеки є завершення енергетичного ринку та вдосконалена інфраструктура, що забезпечує кращий взаємозв'язок, підтримку прозорості та солідарності між державами-членами [7; 8]. Разом з посиленням регіональної співпраці, підвищується рівень безпеки постачання, рівень конкурентоспроможності та ефективніша практика застосування відновлюваних джерел енергії. Окрім цього, ще одним важливим елементом є підвищення енергоефективності, яка репрезентується, як одна з рушійних сил європейської економіки.

3. Співпрацю у сфері праці та вільного руху працівників. Було підписано угоду з метою активізації співпраці шляхом поглиблення взаєморозуміння ринків праці цих двох країн та правил, які слід застосувати [3; 9].

Загалом, «Спільне комюніке» є інструментом та платформою для покращення зв'язків між двома народами.

Важливо відзначити, що своєрідним прогресом у співпраці обох країн в енергетичній стало підписання Меморандуму про взаєморозуміння щодо імплементації газопроводу «Балтійський трубопровід» (BalticPipe), що має ключове значення для забезпечення енергетичної безпеки Польщі.

Як відзначила прем'єр-міністр Польщі Беата Шидло 9 червня 2017 р., під час спільного брифінгу з прем'єр-міністром Данії Ларсом Локке Расмуссеном у Копенгагені, що «країни користуються посиленням економічних відносин, але наше бажання – зробити їх ще сильнішими» [6].

Імплементація Варшавсько-Копенгагенського магістрального газопроводу Baltic Pipe є частиною спільного польського, датського та норвезького проекту, спрямованого на з'єднання польської газової інфраструктури з родовищами природного газу на норвезькому шельфі Північного моря [6].

Водночас у Меморандумі прем'єр-міністри Польщі та Данії висловили уніфікований підхід щодо імплементації зазначеного проекту, який полягає у забезпеченні стабільної, конкурентоспроможної та доступної енергії для громадян ЄС.

Зі сторони офіційної Варшави, у червні 2016 р. під час візиту Президента Анджея Дуди до Данії в контексті енергетичної безпеки країн, він зазначив, що

Польща хотіла б, аби Данія не лише співпрацювала з нею щодо будівництва «Балтійського трубопроводу», але і для того, щоб ця ініціатива стала більш широкою, що призведе в найближчі роки до встановлення зв'язку між норвезьким шельфом і Польщею через Данію, що дозволить Польщі та іншим країнам отримувати газ звідти [10]. Разом з тим, проблема забезпечення енергетичної безпеки Польщі, а саме через будівництво інфраструктури газотранспортної діяльності також було однією з дискусійних тем, обговорюваних на польсько-данському бізнес-саміті на Старій фондовій біржі (Børsen). Президент Польщі А.Дуда зазначив, що Польща та Данія беруть активну участь в інтенсивному діалозі щодо нової інфраструктури в енергетичному секторі.

Також, 13-14 березня 2017 р. Заступник держсекретаря у Міністерстві енергетики Міхал Куртика здійснив дводенний візит до Копенгагену для обговорення енергетичної інфраструктури в регіоні Балтійського моря та спільні проекти в енергетичній сфері. За його словами Данія є життєво важливим партнером завдяки досвіду країни в галузі трансформації енергії, а також відіграє важливу роль у газопровідних зв'язках між Польщею та норвезьким шельфом. З данської сторони також є зацікавленість до можливостей, які Польща пропонує датським інвесторам, і для співпраці щодо реалізації Плану дій з відповідального розвитку Польщі [5].

У підсумку, Польща і Данія таки домовилися про будівництво магістрального газопроводу (МГП) «Балтійського трубопроводу». Меморандум про будівництво МГП Балтійська труба був підписаний 9 червня 2017 р. Орієнтовна вартість будівництва газопроводу складе 1,7 млрд євро або 8,3 млн дол. США/км. Газопровід, завдовжки 230 км, буде йти з Норвегії через Данію в Польщу, з'єднавши польську газотранспортну систему (ГТС) з родовищами в Північному морі, звідки потім і буде надходити природний газ. З цієї суми трохи більше 50% а – доведеться витратити на польського газового оператора Система Газу(Gaz-System). Розрахункові витрати Системи на будівництво цього газопроводу складуть 1/3 капітальних витрат компанії на 2017-2022 рр. Завершити будівництво країни мають намір до 2022 р. Саме тоді закінчується довгостроковий контракт Польщі і Газпрому, і саме після 2022 р. Польща має намір відмовитися від російського мережевого газу на користь норвезького [1].

Упродовж року Данія та Польща обговорювали проект і шукали шляхи вирішення та інвесторів. Варто наголосити на тому моменті, що проект стартував ще в 2001 р., коли датська енергетична компанія DONG і польська PGNiG підписали угоду про будівництво МГП для поставок газу в Польщу. Було вирішено створити консорціум з МГП з 2/3 акцій, що належать DONG, і 1/3 – PGNiG з можливою участю норвезької газової компанії Statoil. Незабаром проект був припинений через економічну недоцільність. Друга реінкарнація проекту трапилася в 2007 р., коли PGNiG і оператор датської ГТС Energinet.dk підписали угоду про вивчення можливості будівництва «Балтійської труби». У серпні 2008 р. польський уряд замінив PGNiG повністю державним оператором ГТС Gaz-System в якості партнера по проекту. Польща хотіла імпортувати норвезький газ через МГП Skanled – датську ГТС – МГП Балтійська труба [5].

Підводний МГП протяжністю 230 км з'єднає місто Родвигів (Rødvig) в Данії і містечко Нехоже в Польщі. Меморандум передбачає, зокрема, необхідність поставок європейським споживачам безпечної енергії за доступною ціною і необхідність створення в Польщі, Данії, а також в районі Балтики і Східної Європи стійких, диверсифікованих, безпечних і надійних ринків газу. Польський і Датський уряди зобов'язалися також підтримати в реалізації проекти компаній GAZ-SYSTEM (Польща) і Energinet.dk (Данія).

Національна енергетична стратегія Польщі передбачає диверсифікацію не тільки джерел, а й напрямків поставок енергоносіїв. До 2022 р., коли завершиться так званий Ямальський довгостроковий контракт з російським Газпромом, поставки газу будуть спиратися на «Північні ворота» (“Nord Gate”), тобто з'єднання трубопроводом покладів з норвезького шельфу через Данію до польського узбережжя.

На сьогодні польська нафтогазова компанія PGNiG має на норвезькому шельфі 20 концесій і видобуває там 600 млн куб. м газу. Очікується, що в 2022 р. видобуток зросте до 2,5 млрд куб. м газу [1].

Таким чином, ми можемо спостерігати активну реакцію держав-членів ЄС, зокрема Польщі та Данії, на можливі загрози як енергетичній безпеці, так і в інших сферах зокрема. Енергетична співпраця цих країн призведе до більш тісних зв'язків між іншими державами-членами ЄС та Україною, а також забезпечить незалежність Європейського Союзу від використання російського газу. Для України такий досвід є корисним, в контексті реагування на можливі загрози та їх попередження, а також для розвитку енергетичної сфери загалом. Спираючись на той факт що у Данія і Польща є досить сильними в плані енергетики країнами, Україні не завадило б налагодити співпрацю з цими державами та розглянути напрями подальшої співпраці, зокрема у сфері відновлюваних джерел енергії та сфері енергоефективності.

Список використаних джерел:

1. Польша и Дания договорились строить газопровод Baltic Pipe [Електронний ресурс] // УКРИНФОРМ: Мультимедійна платформа інновіації України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ru/rubric-world/2244881-polsa-i-dania-dogovorilis-stroit-gazoprovod-baltic-pipe.html>.
2. Deepening China-Denmark Comprehensive Strategic Partnership and Building a Model for China-Europe Cooperation [Електронний ресурс] // Official Web-site of Udenrigsministeriet: Ministry of Foreign Affairs of Denmark. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://um.dk/en/about-us/the-ministers/speeches-and-articles-by-former-ministers/martin-lidegaard-speeches-and-articles/deepening-china-denmark-comprehensive-strategic-partnership/>
3. Denmark and Poland: Different backgrounds – common goals [Електронний ресурс] // Official Web-site of Udenrigsministeriet: Ministry of Foreign Affairs of Denmark. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://um.dk/en/about-us/the-ministers/speeches-and-articles-by-former-ministers/martin-lidegaard-speeches-and-articles/denmark-and-poland-different-backgrounds-common-goals/>.
4. Intervention by the Danish Foreign Minister at the Ministerial Meeting in the Arctic Council [Електронний ресурс] // Official Web-site of Udenrigsministeriet: Ministry of Foreign Affairs of Denmark. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://um.dk/en/about-us/the-ministers/speeches-and-articles-by-former-ministers/martin-lidegaard-speeches-and-articles/intervention-by-the-danish-foreign-minister-at-the-ministerial-meeting-in-the-arctic-council/>.

5. Polish-Danish cooperation in the Energy Sector [Електронний ресурс] // Official Web-site of Embassy of Republic of Poland in Copenhagen. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kopenhagen.msz.gov.pl/en/bilateral_cooperation/political_cooperation/polish_danish_cooperation_in_the_energy_sector.

6. Prime Ministers of Poland and Denmark signed a Memorandum of Understanding on the Baltic Pipe [Електронний ресурс] // Official Web-site of Embassy of Republic of Poland in Copenhagen. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kopenhagen.msz.gov.pl/en/bilateral_cooperation/political_cooperation/prime_ministers_of_poland_and_denmark_signed_a_memorandum_of_understanding_on_the_baltic_pipe.

7. Speaking points by The Minister for Foreign Affairs of Denmark Mr. Martin Lidegaard at the opening of the "Copenhagen Energy Security Dialogues", 2 November 2014 [Електронний ресурс] // Official Web-site of Udenrigsministeriet: Ministry of Foreign Affairs of Denmark. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://um.dk/en/about-us/the-ministers/speeches-and-articles-by-former-ministers/martin-lidegaard-speeches-and-articles/speaking-points-by-the-minister-for-foreign-affairs-of-denmark/>.

8. Speech by Foreign Minister Martin Lidegaard at the Baltic Development Forum conference [Електронний ресурс] // Official Web-site of Udenrigsministeriet: Ministry of Foreign Affairs of Denmark. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://um.dk/en/about-us/the-ministers/speeches-and-articles-by-former-ministers/martin-lidegaard-speeches-and-articles/speech-by-foreign-minister-martin-lidegaard-at-the-baltic-development-forum-conference/>.

9. Statement by the government of Denmark delivered by the Minister for Foreign Affairs, Martin Lidegaard, at the 28th session of the United Nations Human Rights Council [Електронний ресурс] // Official Web-site of Udenrigsministeriet: Ministry of Foreign Affairs of Denmark. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://um.dk/en/about-us/the-ministers/speeches-and-articles-by-former-ministers/martin-lidegaard-speeches-and-articles/martin-lidegaard-at-the-28th-session-of-the-united-nations-human-rights-council/>.

10. Visit of President Duda to Denmark with a focus on security and energy [Електронний ресурс] // Official Web-site of Embassy of Republic of Poland in Copenhagen. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kopenhagen.msz.gov.pl/en/bilateral_cooperation/political_cooperation/visit_of_president_duda_in_denmark_with_a_focus_on_security_and_energy.

Вітрицьок Х.-О.

студентка,

Науковий керівник: Івасечко О.Я.

доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ В УКРАЇНІ ЯК ОДИН ІЗ МОЖЛИВИХ СЦЕНАРІЇВ РОЗВИТКУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КОНФЛІКТУ

На сучасному етапі Україна стала «ще однією з країн», на території якої розгорнувся конфлікт і яку зачепила війна. За різними даними, у 2014 р. у світі було від 15 до 40 збройних конфліктів, у 2015 – від 14 до 56. Водночас варто зазначити, що попри всі переговори і Мінські домовленості, ситуація на Сході України не стихає, конфлікт не переходить до стану деескалації. Згідно з офіційними даними від РНБО України, в 2015 році російським Генштабом на